

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LXXII. De Phoenice ave.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Apostolorum Servatoris nostri Ecclesi-
am perventum est, arcam illic deposue-
runt. Hunc in modum novus Impera-
tor Constantius, tam adventu suo, tum
reliquis officiis patri honorem exhibes,
justa ut par erat persolvit.

CAPUT LXXI.

Missæ in Apostolorum Martyrio celebratæ in ex-
equiis Constantini.

VBi verò ille cum militarib⁹ nume-
ris abcessit, ministri Dei cum tur-
bis & tota fidelium plebe, in medium
prodire, & divini cultus caeremonias
precationibus pegerunt. Ac beatus
quidè princeps alto in suggestu jacens,
laudibus tum celebrabatur. Innumera-
bilis autem populus una cum sacerdoti-
bus Dei, non sine gemitu ac lacrymis,
pro Imperatoris anima preces offerre-
bant Deo; gratisimum pio Principi of-
ficium exhibentes. Porro in hoc etiam
Deus prolixam erga famulum suum be-
nevolentiam declaravit: quippe qui ca-
rissimis ac germanis ejus filiis paterni
Imperii successione tribuerit; & quod
maximè ambierat, locum juxta Apo-
stolorum memoriam ei concesserit; ut
scilicet beatissima illi⁹ anima taberna-
culù Apostolici nominis atque honoris
consortio frueretur; & populo Dei in
Ecclesia sociaretur; divinisque ceremo-
niis ac mystico sacrificio, & sanctarum
precum communionem potiri mereret:
ipse verò etiam post mortem Imperi-
um retinens, quasi redivivus univer-
sum orbem gubernans, Victor Maxi-
mus Augustus, suo adhuc nomine Rem-
publicam regetet.

CAPUT LXXII.

De Phœnice ave.

NON quæadmodum avis illa Aegy-
ptia; quæ cum ejus generis unica
fit, super aromatum cumulo emori dici-
tur, seipsam quasi victimam immolans;
moxque ex ipsis favillis renasci, & pen-
nis in altum subvecta, eadem qua prius
specie cerni: sed potius exemplo Serva-
toris sui; qui instar tritici sati, ex uno
femine in multa scæse diffundens, ope ac
benedictione Dei spicam protulit, &
universum terrarum orbem fructibus
suis implevit. Ad hunc modum beatif-

Α νεών παρεῖσαν, ἐνταυθα τοῖσι τῶν λαέθεναι δὲ
παυον, καὶ βασιλεὺς μὲν νέος Κωνσταντῖος
πηκοσμῶν τὸν πατέρα, τῆ τε παρασίαν, καὶ
εἰς αὐτὸν καθήκον, τὰ τῆς πρεπέσης ἐπέ-
ἀπεπλήρη.

Κεφ. ΟΑ.

Συνάξις ἐν τῷ καλῷ μίμῳ μαρτυρίῳ τῶν Ἀποστόλων ἐν τῷ
Κωνσταντίνῳ τελευτῶν.

ΕΠεί δ' ὑπεχώρει σὺ τοῖς στρατιωτικῶ
τάγμασι, μέσοι δὲ παρεῖσαν οἱ τῶ Θεῷ
B λειτουργοὶ, σὺ αὐτοῖς πλήθεσι, παιδῶν τε
θεοσεβείας λαῶν. τὰ τε τῆς ἐνθέου λατρείας
ἐυχῶν ἀνεπλήρη. ἐνθα δὲ ὁ μὲν μακάριος σου
κείμενος ἐφ' ὑψηλῆς κρηπίδος ἐδοξάζετο, καὶ
δὲ παμπληθῆς σὺ τοῖς τῶ Θεῷ ἱερομύμων, καὶ
δακρύων ἐκτός. σὺ κλαυθμῶ δὲ πλείονι, τῶ
ἐυχὰς ὑπὲρ τῆς βασιλείας ψυχῆς ἀπεδίδου
τῶ Θεῷ, τὰ καταθύμια τῷ Θεοφιλῆ πῶ
ἐθύντες, καὶ τῶ τῶ Θεῷ πρὸς τὸν αὐτὸν
ράποντα ἐμμένειαν ἐνδείξαμένε. ὅτι δὲ καὶ
C [μῶ] τέλει αὐτῶ τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ γνησίοις
ἢ οἰς διαδόχοις τὴν βασιλείαν ἐδώκεν, καὶ τῶ
πατρὸς ἀδέντα αὐτῶ σὺν τῇ τῆς δόξης αὐτοῦ κα-
τηξίετο μνήμη, τὸ τῆς τρισμακαρίας ψυχῆς
σκῆνος, τῶ τῆς δόξης ἰλῶν πρεσβυτηρίου
ἐξ ἀζόμων, καὶ τῶ Θεῷ λαῶ συναγαγῶ
μῶν, θεσμῶν τε θείων καὶ μουσικῆς λειτουργί-
ας ἀξίμῶν, καὶ κοινωνίας ὁσίων ἀπολαύσει
χῶν αὐτός δὲ τῆς βασιλείας [καὶ] μῶ ἴσταν-
τον ἐπειλημῶ, ὡσπερ οὖν ἐξ ἀναιδέως
τὴν σύμπασαν ἀρχὴν διοικῶν, νικητῆς. Μεγε-
5 θῶ. Σεβαστὸς αὐτῶ πρεσβυτηρίου τῆς βασιλείας
ἡγεμονίας κρατεῖ.

Κεφ. ΟΒ.

Περί Φοίνικος ἑρμῆ.

ΟΥκ ἔστιν Αἰγύπτια ὄρνις ὃν δὲ φασὶ μὲν
γενῆ ὄντα τὴν φύσιν, ἐνήσκειν μὲν ἐπὶ
ρωμάτων, αὐτὸν αὐτῶ τὴν τελευτὴν ἐνυποδύ-
τα. ἀναδιδώσκειν δ' ἐξ αὐτῆς σποδίας, καὶ
ναπιάντα τοῖς τὸν οἶον κ' πρῶτερον ἢ Φοινίαν
δὲ τὸν αὐτὸν σωτήρα. ὅς τῶ Θεῷ πῶ
ραπλησίως ἀνθ' ἐνός πολυπλασιασῶν
σὺν ἐυλογία Θεῷ παρεῖχε τὸν εἶχον, καὶ τῶ
σύμπασαν οἰκουμενῶν τῆς αὐτῶ κατενεύ-
πλα καρπῶν τῶ τῶ οὖν ἐμφερέως δὲ πῶ

μακάριος πολυπλασίως δια τῆς τῶν παίδων
διαδοχῆς αὐτῶν ἐνός ἐγένετο. ὡς κὲ εἰκόνων ἀ-
ναστάσει παρὰ πᾶσιν ἐθνεσιν, ἀμα τοῖς αὐτῶν
τιμᾶσι παρῶν οἰκείον τελευτώμα Κωνσταντί-
νε, καὶ ὑπὲρ τῶν βίβιν παρὰ λαμβάνεσθαι τε-
λευτώμα.

Κεφ. ΟΓ΄.

Ὅτι ἐν νομισμασιν, ὡς εἰς οὐρανὸν ἀνύοντα Κωνσταντῖνον
ἐκχάρασαν.

Ἡ δὲ ἐκ νομισμασιν ἐνεχαεράθη τοῦ τυ-
ποι. πρόθεν μὲν ὄντυποιώτες τὸν μα-
κάριον, ἐγκυκαλυμμένον τῶν κεφαλῶν χη-
ματι. πατέρει δὲ μέρος ἐφ' ἄρματι τεθει-
παι ὑπὸ χερός, ὑπὸ δεξιᾶς ἀνωθεν ἐκτει-
νομένης αὐτῶν χειρὸς ἀναλαμβάνοντο.

Κεφ. ΟΔ΄.

Ὅτι τιμᾶσι ὑπὲρ αὐτῶν Θεός, δικαίως αὐτὸν ἀν-
τιτίμωσε.

Τὰ δὲ ἡμῖν αὐτοῖς δὲ εἶξας ὀφθαλμοῖς, Ἰη-
σὺ μόνω τῶν πρώτων χριστιανῶν διαφανῶς
ἀποδείχθητι Κωνσταντῖνῳ ὁ Ἰησὺ πάντων Θεός,
ὅποσον ἦν ἀρετῶν αὐτῶν τὸ διάφορον παρεστήσα-
το. τῶν αὐτῶν τε καὶ τῶν χριστῶν αὐτῶν σέβειν ἡξιο-
μένων, τῶν τε τὴν ἐναντιαν ἐλοιδώρων οἱ τὴν ἐκ-
κλησίαν αὐτῶν πολεμῶν ὀρμηκότες, αὐτὸν αὐ-
τοῖς ἐχθρὸν καὶ πολεμῖον κατέστησαντο. τῆς ἐφ'
ἐκείνῳ τῶν βίβιν καταστροφῆς, ἐναρχῆ τὸν ἐλε-
χρον τῆς αὐτῶν θεοσεχθείας ἐν δεξιᾶ μνήμης. ὡ-
σπερ αὖ τῆς θεοφιλείας τὰ ἐχθρῶν, τὸ Κων-
σταντῖνῳ τοῖς πᾶσι φανερὸν κατέστησε τέλος.

Κεφ. ΟΕ΄.

Ὅτι τῶν ἐπὶ ἡμεῶν Ῥωμαίων βασιλέων εὐσεβέστερος
Κωνσταντῖνος.

Μόνος Ῥωμαίων βασιλέως τὸν παμ-
μακαρία Θεὸν ὑπερβολῆ θεοσεβείας ἰε-
ρημικός, μόνος δὲ τοῖς πᾶσι πεπαρησιασμέ-
νος τὸν τῶν χριστῶν κηρύξαντος λόγον. μόνος τ'
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν, ὡς ἐδ' ἕτερον τῶν δὲ
αἰῶνος, δόξασαντος. μόνος τε πᾶσαν πολυθεον
πάντων κατελόντος, πάντα τε τῶν εἰδωλο-
λατρείας ἀπελέγεσθαι καὶ δὴ καὶ μόνος τοῖς
τῶν ἡξιομένων ἐν αὐτῇ τῆ ζωῇ καὶ ὑπὲρ θάνα-

A fimus Princeps per successionem libe-
rorum multiplex factus est ex uno: adeo
ut passim in omnibus provinciis imagi-
nes ei simul cum filiis honoris causa sta-
tuantur, & familiare nomen Con-
stantini etiam post ejus obitum ulu-
petur.

CAPUT LXXIII.

Quomodo in nummis, Constantinum velut in cae-
lum ascendente expresserint.

Q Uinetiam hummi hujusmodi for-
ma signati sunt; anteriore quidem
parte beatum Principem obrecto capi-
te praefidentes: altera vero parte in qua-
drifido curru aurigae instar sedentem,
& porrecta ipsi caelitus dextra ad Super-
ros assumptum.

CAPUT LXXIV.

Quod cum Deum coluisset, merito etiam a Deo
honoratus est.

H Aec miracula summus omnium
Deus in Constantino, qui solus ex
omnibus retro Imperatoribus Christia-
num se palam professus fuerat, nostris
oculis proponens; satis superque decla-
ravit, quantum interesset inter eos qui
ipsum Christumque ipsius colere me-
ruissent, atque inter illos qui contrariam
sectam ac sententiam amplexi essent.
Qui cum Ecclesiae Dei bellum intulif-
sent, Deum sibi hostem atque inimicum
reddiderunt. Ac profecto uniuscujusque
illorum interitus, quantum erga eos ef-
fet divini Numinis odium, certissimo ar-
gumento declaravit: quemadmodum
Constantini obitu, Dei erga ipsum be-
nevolentiae quaedam quasi pignora, o-
mnibus manifesto apparuerunt.

D

CAPUT LXXV.

Quod Constantinus superiores omnes Imperato-
res pietate superavit.

Q UI cum solus ex Romanis Impe-
ratoribus, Deum omnium Regem ex-
cellenti quadam pietate coluisset; solus
que doctrinam Christi universis ore libe-
ro praedicasset: eumque Ecclesiam Dei
honore & gloria in tantum auxisset quan-
tum antea nemo, & errorem hominum
plures colentium Deos solus evertisset,
omnesque hujusmodi superstitionis fi-
tus ac modos confutasset: solus quoque
in hac vita, tum post mortem, et
Bbb b ij